

Karanlık Üçlü Kişilik Özelliklerinin Şiddet Üzerindeki Rolü: Tanımlayıcı Çalışma

The Role of Dark Triad Personality Features on Violence: Descriptive Study

¹Burcu TÜRK^a, ²Nurcan HAMZAOĞLU^b, ³Gülçin ŞENYUVA^a

^aHaliç Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, İstanbul, Türkiye

^bİstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye

Bu çalışma, 3. Uluslararası TURAZ Akademi Adli Bilimler, Adli Tıp ve Patoloji Kongresi'nde (8-12 Eylül 2021, Azerbaycan) sözlü olarak sunulmuştur.

ÖZET Amaç: Şiddete yönelik tutumun şiddet davranışının nedenlerinden birisi olarak görülmesi söz konusu olup agresiflik, antisosyalite, dürtüsellik, manipülasyon vb. gibi birtakım davranışlarla kendini gösteren karanlık üçlü kişilik özelliklerinin de şiddete yönelik tutumlara etki ettiği düşünülmektedir. Buradan hareketle şiddeti önleme çalışmalarına katkı sağlaması açısından önem arz edeceği düşünülen çalışmanın amacı, karanlık üçlü kişilik özelliklerinin şiddete yönelik tutum üzerindeki rolünü incelemektir. **Gereç ve Yöntemler:** Tanımlayıcı tipte planlanan araştırmada veri toplamak amacıyla Kişisel Bilgi Formu, Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve Kısaltılmış Karanlık Üçlü Ölçeği (KKÜÖ) kullanılmıştır. Araştırmaya 340 kişi katılmıştır. Uygulama formları çevrim içi ortamda katılımcılara uygulanmıştır. Verilerin analizinde gruplar arası değerlendirmelerde normal dağılım gösteren değişkenler için t-testi ve varyans analizi normal dağılım göstermeyen değişkenlerin analizinde ise Mann-Whitney U ve Kruskal-Wallis analizleri kullanılmıştır. **Bulgular:** Katılımcıların şiddet davranışıyla ilişkili olabileceği düşünülen soruların yanıtları değerlendirildiğinde %90'ının herhangi bir suç işlemeyeceği görülmüştür. Ek olarak %39,5'inin aile içi şiddete tanıklık ettiği, %52,1'inin aile içinde, %48,2'sinin de aile dışında şiddete maruz kaldığı tespit edilmiştir. Kadınların Şiddete Yönelik Tutum toplam ölçek puanı 209,99; erkeklerin ise 131,47'dir. Bu sonuçlar erkeklerin şiddeti onaylama ve kabul etme eğilimlerinin daha yüksek olduğunu göstermektedir. Erkek katılımcıların Kısaltılmış Karanlık Üçlü genel ölçek puanı (KKÜÖ) ve psikopati alt ölçek puanı kadınlara göre daha yüksektir. Bu sonuçlar karanlık üçlü kişilik özelliklerinin eğilimi arttıkça şiddeti onaylamama ve kabul etmeme açısından olumlu tutumların azaldığını göstermektedir. **Sonuç:** Bu bağlamda şiddeti önleyebilmek için öncelikle norm ve tutum değişikliklerini hedefleyen müdahale planlarına ihtiyaç olduğu düşünülmektedir.

ABSTRACT Objective: Attitude towards violence is seen as one of the causes of violent behavior, and aggression, antisociality, impulsiveness, manipulation etc. It is thought that dark triad personality traits, which are manifested by some behaviors such as violence, also affect attitudes towards violence. From this point of view, the aim of the study, which is thought to be important in terms of contributing to violence prevention studies, is to examine the role of dark triad personality traits on attitudes towards violence. **Material and Methods:** In this descriptive study, the Personal Information Form, Attitude Scale Towards Violence, and the Short Dark Triad Scale (SD3) were used to collect data. The application forms were applied to 340 people participated in the research in the online environment. In the analysis of the data, the t-test was used for the variables with normal distribution in the analyzes between groups, and analysis of variance was used for the analysis of the variables that did not have normal distribution, and non-parametric Mann-Whitney U and Kruskal-Wallis analyzes were used. **Results:** According to the participants' answers to the questions assumed to be related to violent behavior, 90.0% did not commit a crime, 39.5% witnessed violence in the family, 52.1% within the family, and 48.2%. He was also found to have been exposed to violence outside the family. The total score of the Women's Attitudes towards Violence scale was 209.99; for men it is 131.47. These results show that men have a higher tendency to approve and accept violence. The Abbreviated Dark Triad general scale score and psychopathy subscale score of male participants were higher than female participants. These show that as the tendency of dark triad personality traits increases, positive attitudes in terms of disapproving and not accepting violence decrease. **Conclusion:** In this context, it is thought that there is a need for intervention plans targeting changes in norms and attitudes in order to prevent violence.

Anahtar Kelimeler: Şiddet; tutum; karanlık üçlü kişilik

Keywords: Violence; attitude; dark triad personality

Correspondence: Burcu TÜRK

Haliç Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, İstanbul, Türkiye

E-mail: burcuturk@halic.edu.tr

Peer review under responsibility of Türkiye Klinikleri Journal of Forensic Medicine and Forensic Sciences.

Received: 18 Feb 2023

Received in revised form: 26 Apr 2023

Accepted: 22 May 2023

Available online: 26 May 2023

2619-9459 / Copyright © 2023 by Türkiye Klinikleri. This is an open access article under the CC BY-NC-ND license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

Karanlık üçlü (dark triad), literatürde ilk olarak Paulhus ve Williams tarafından ortaya konan bir kavramdır. Üç bileşen içerisinde yer alan karanlık kişilik özellikleri; subklinik narsisizm, makyavelizm ve subklinik psikopati olarak ifade edilen ancak klinik boyutta yer almayan subklinik düzeyde değerlendirilen özellikler ile karakterizedir.¹ Bu özellikler daha çok kişiliğin olumsuz tarafını içermektedir. Örneğin psikopati agresif ve antisosyal davranışlar, dürtüsellik, manipülasyon ile ilişkilidir.^{2,3} Makyavelizm riyakârlık ve hile tutumlarıyla tutarlıdır. Narsisizm ise hâkimiyet, üstünlük duygusu ve benmerkezci konumu içeren birtakım davranışlarla bağlantılıdır.¹ Bu üç karanlık kişilik özelliği, bireylerin üstünlük kurma isteği, ayrıcalıklı olma duygularıyla ilişkili olup, empati eksikliği yaşantılarını da içermektedir.⁴ Karanlık üçlü kişilik özellikleri olan kişilerin hasta olmayan bir popülasyonda alt klinik özellikler gösterdikleri kabul edilirler.

Kişiliğin karanlık yönü olarak tanımlanan bu kavram, bireyin etrafındaki kişileri kendi hedefleri doğrultusunda kullanması, kandırması, diğer bireylere karşı duyarsız olması gibi davranış biçimleriyle de ilişki içerisindeydir.⁵ Karanlık üçlü kişilik özelliklerinin ortak noktası (makyavelizm, subklinik psikopati ve subklinik narsisizm), başka bireyleri kullanma eğilimini içeren davranışlarla karakterizedir.^{6,7} Karanlık üçlü; içten olmayan davranışların sergilendiği, vicdansızlık, empati eksikliği gibi duyguların yaşandığı, kendi çıkarları doğrultusunda diğer insanları kullanma-manipüle etme- hâlinde olan ve toplum içerisinde sürekli kabul görmeyen kişilik yönlerini ifade etmektedir.⁸ Belirtilen bu üç kişilik özelliği, terim anlamı olarak ortaya çıkışı her bir özellik için farklı olsa da ampirik düzeyde ortak uyum sağladıkları kısımlar vardır.¹ Karanlık üçlü kişilik özelliklerini barındıran kişiler bencil olma, kısa zamanlı cinsel birlitlikler yaşama, düşük düzeyde dürtü denetleme gibi yaşamın hızlı metotlarını içinde bulundurlar.⁹ Çalışmalarda bu üç kişilik yapısının dürtüsellik, manipülasyon, davranışsal saldırganlık ile ilişkili olduğu tespit edilmiştir.^{1,10-12}

Bu çalışmanın diğer bir değişkeni olan tutum kavramı Latince'de "harekete hazır" anlamına gelmektedir.¹³ Sosyal bilimlerde birçok tutum tanımını yer almasından kaynaklı ortak bir tanımın yer alma-

dığı dikkat çekmektedir. Oppenheim, tutumu "bir bireyin herhangi bir uyarıcı karşısında olumlu ya da olumsuz tepki gösterme eğilimi" olarak tanımlamıştır.¹⁴ Tutumların öğrenme, ebeveyn davranışları, aniden yaşanan olaylar, zorlayıcı yaşam olayları gibi birçok şekilde elde edilebileceği söylenebilir. Dolayısıyla şiddete yönelik tutum açısından şiddet kavramının ele alınması sağlıklı olacaktır. Şiddet insanlığın var olduğu dönemden günümüze kadar gelen sosyal bir olgu olup, toplumsal ve bireysel sonuçları nedeniyle ciddi bir sorundur. Ortaya çıkardığı sonuçlar açısından ciddi bir sorun olan şiddet, günümüz toplumunda oldukça yaygın olarak görülmektedir. İnsan gelişiminin her döneminde var olmuş ve araştırılmış bir kavram olan şiddet davranışları ergenliğin sonlandığı, gençlerin hem duygusal hem de ekonomik açıdan bağımsızlığını kazanmaya çalıştığı bir dönem olan genç erişkinlik döneminde de görülebilmektedir.¹⁵

Literatürde; ilgisiz anne-baba tutumları, çocukluk döneminde şiddete maruz kalma veya tanıklık etme, madde kullanımı, fiziksel ya da psikolojik sorunların varlığı gibi faktörlerin şiddete yatkınlığı artırdığı, gençlerin şiddete ilişkin davranışları ve tutumlarını etkilediği belirtilmektedir.^{16,17} Bu risk faktörleri kişinin hem şiddet uygulama hem de şiddet mağduru olma olasılığını artırmaktadır.¹⁸ Yapılan çalışmalar ergenlerin şiddete yönelik tutumları ile şiddet uygulama davranışları arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğunu göstermektedir.^{19,20} Davranışlar tutumları etkilerken kişinin sahip olduğu olumlu ya da olumsuz bakış açısı yani tutumu da davranışı etkilemektedir.²¹ Tutumların tek bir deneyim sonrasında oluşabileceği gibi çok sayıda deneyim sonrasında kademeli olarak değişebilmesi de mümkündür.²²

Bu çalışmada; şiddet davranışının şiddete yönelik tutumu etkilediği göz önünde bulundurularak Karanlık üçlü içinde yer alan kişilik özelliklerinin şiddete yönelik tutuma etkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Kendine hayranlık ve hak verme, kişilerarası sömürü ve manipülasyon ile karakterize olan subklinik narsisizm; yüksek dürtüsellik ve antisosyal davranış, heyecan arayışı ile birlikte düşük empati ile ilişkili davranışlar sergileyen subklinik psikopati ve "amaca giden her yol mubahtır" yaklaşımını benimseyen makyavelilerin şiddete yönelik tutumlara etki ettiği düşünülmekte olup bu araştır-

manın günümüzde küresel bir sorun olan şiddeti önleme çalışmaları açısından önem arz edeceği öngörülmüştür.^{23,24}

Ulusal ve uluslararası alanyazılarında karanlık üçlü kişilik özellikleri ile şiddet veya saldırganlık davranışlarına başvurmaya yönelik çalışmaların olduğu görülmektedir. Ancak ulusal alanyazında karanlık üçlü kişilik özelliklerinin şiddete yönelik tutumlarının değerlendirildiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Dolayısıyla karanlık üçlü kişilik özelliklerine sahip bireylerin şiddete yönelik tutumlarının tespiti ile bu olumsuz tutumların gelişmesini sağlayan durumlara yönelik önleyici faaliyetlerin geliştirilmesi açısından alandaki önemli bir boşluğu dolduracağı düşünülmektedir.

GEREÇ VE YÖNTEMLER

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Karanlık üçlü kişilik özelliklerinin şiddet üzerindeki rolünün tespit edilmesi amacıyla gerçekleştirilen bu araştırma tanımlayıcı tipte bir araştırmadır.

ÖRNEKLEM

Araştırmanın örneklemini, araştırmaya gönüllü olarak katılım sağlayan 169 kadın, 171 erkek olmak üzere 340 erişkin oluşturmaktadır. Örneklem oluşturmada, çalışmanın amaçları göz önüne alınarak kolay bir şekilde ulaşılabilen gönüllü kişilerden verilerin toplanması esasına dayanan uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır.²⁵

İŞLEM

Veri toplama sürecine başlamadan önce Haliç Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulunun 27 Mayıs 2021 tarih ve 99 sayılı onayı alınmıştır. Etik kurul onayının ardından sosyal medya aracılığıyla çevrim içi olarak katılımcılara ulaşılmıştır. Uygulamadan önce çevrim içi bilgi formu aracılığıyla katılımcılara araştırmaya ilişkin bilgi verilmiş ve araştırmaya katılma konusunda gönüllülük esasının olduğu belirtilmiştir. Araştırmaya katılmayı kabul eden katılımcıların çevrim içi ortamda araştırmaya katılmak için devam etmesine izin verilmiştir. Çalışma Helsinki Deklarasyonu prensiplerine uygun olarak yürütülmüştür.

VERİ TOPLAMA FORMLARI

Araştırma kapsamında verilerin toplanması Demografik Bilgi Formu, Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği (ŞYTÖ) ve Kısaltılmış Karanlık Üçlü Ölçeği (KKÜÖ) kullanılmıştır.

Demografik Bilgi Formu: Demografik özellikleri belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan 24 sorudan oluşan form katılımcıların yaş, cinsiyet, medeni durum, yaşadığı il gibi katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin soruların yanı sıra aile içinde ve aile dışında herhangi bir şiddet türüne maruz kalıp kalmadığı, anne babanın algılanan çocuk yetiştirme tutumu gibi soruları da içermektedir.

ŞYTÖ: Adıbelli ve ark. tarafından geliştirilen 52 maddeden oluşan 5'li Likert tipindeki ŞYTÖ'nün; şiddetin türleri (14 madde), şiddeti olağanlaştırma (13 madde), kadına yönelik şiddet (11 madde), şiddeti onaylamama (7 madde) ve şiddetin farklı boyutları (7 madde) olmak üzere 5 alt boyutu bulunmaktadır.²² Ölçekten alınabilecek minimum toplam puan 52 maksimum toplam puan ise 260 olup alınan puanın yükselmesi şiddetin onaylanmaması ve kabul edilmemesi yönünde olumlu tutumu göstermektedir.

Çalışmamızda ölçeğin Cronbach alfa güvenirlik katsayıları genel ölçek için 0,943; Şiddetin Türleri alt ölçeği için 0,859; Şiddeti Olağanlaştırma alt ölçeği için 0,923; Kadına Yönelik Şiddet alt ölçeği için 0,913; Şiddeti onaylamama alt ölçeği için 0,754 ve Şiddetin Farklı Boyutları alt ölçeği için 0,842 olarak tespit edilmiştir.

KKÜÖ: "Karanlık üçlü" kavramını kapsayan makyavelizm, psikopati ve narsisizm boyutlarının ölçülmesi için KKÜÖ, Jones ve Paulhus tarafından geliştirilmiştir.⁷ Türkçeye uyarlanması ve geçerlilik güvenilirlik çalışması Ağralı-Ermiş ve ark. tarafından yapılmıştır.²⁶ KKÜÖ içerisinde 27 madde yer almakta olup, kişiliğin toplamda 3 farklı alt boyutu olan subklinik narsisizm, makyavelizm ve subklinik psikopati boyutlarını ölçmektedir. Ölçekte her alt boyut için 9 madde yer almaktadır. İlk 9 madde makyavelizm ile ilgili özellikleri kapsamaktadır. 10-18. maddelerinin dâhil edildiği 9 madde ise subklinik narsisizm ile ilgili özellikleri kapsamaktadır. Son olarak ölçülen 19-27. maddelerinin dâhil edildiği alt ölçek ise subklinik psikopati ile ilgili özellikleri kapsamaktadır.

Ölçekte ters puanlanan 5 madde; 11, 15, 17, 20 ve 25'tir. KKÜÖ'de katılımcılara 5'li Likert tipi bir ölçek uygulanmaktadır. Puanlama aşamasında ölçekte yer alan ifadeler "1 (Kesinlikle katılmıyorum)", "2 (Katılmıyorum)", "3 (Kararsızım)", "4 (Katılıyorum)" ve "5 (Kesinlikle katılıyorum)" şeklindedir. Ölçek toplam puanı 9-45 arasında değişmektedir.

Araştırma sonucunda ölçek için hesaplanan Cronbach alfa güvenilirlik katsayıları, makyavelizm için 0,935, subklinik narsisizm için 0,933 ve subklinik psikopati için 0,910 olarak belirlenmiştir.²⁶

Bu çalışmada, ölçeğin Cronbach alfa güvenilirlik katsayıları makyavelizm için 0,726, subklinik narsisizm için 0,453 ve subklinik psikopati için 0,823 olarak belirlenmiştir.

Ölçekten alınan yüksek puanlar, kişilerin makyavelizm, subklinik narsisizm ve subklinik psikopati eğilimlerinin yüksek olduğunu ortaya koymaktadır.

VERİ ANALİZİ

Verilerin değerlendirilmesi IBM SPSS 25.0 (Armonk, NY: IBM Corp.) istatistik programı ile yapılmıştır.

Araştırmada kullanılan ölçeklerin basıklık çarpıklık değerlerine bakıldığında; KKÜÖ ve alt ölçeklerinin normal dağılım gösterdiği yani basıklık ve çarpıklık değerlerinin "-1 ile +1" aralığında yer aldığı ancak ŞYTÖ ve alt ölçeklerinde normal dağılım gözlenmediği görülmektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda KKÜÖ ve alt ölçeklerinin grup karşılaştırma-

larında parametrik testler kullanılırken ŞYTÖ ve alt ölçeklerinin grup karşılaştırmalarında nonparametrik testler kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçeklerin aritmetik ortalamaları, standart sapma değerleri, basıklık ve çarpıklık değerleri **Tablo 1**'de gösterilmiştir.

BULGULAR

Araştırmada kullanılan kişisel bilgi formundan elde edilen verilere ait frekans ve yüzde sonuçlarına **Tablo 2**'de yer verilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre araştırmaya 169 kadın, 171 erkek olmak üzere 340 erişkin katılmış olup %78,5'inin bekâr, %45,9'unun öğrenim durumunun lisans mezunu, %32,56'sının gelirinin 0-3.000 TL arasında olduğu, %59,41'inin çalıştığı, %73,7'sinin İstanbul'da yaşadığı, %38,2'sinin algılanan baba yetiştirme tutumunun demokratik, %37,4'ünün algılanan anne yetiştirme tutumunun demokratik olduğu görülmüştür.

Katılımcıların şiddet davranışıyla ilişkili olabileceği düşünülen kişisel bilgi formunda yer alan sorulara verdikleri yanıtlara bakıldığında %90,0'ının herhangi bir suç işlemediği görülürken, %39,5'inin aile içinde şiddete tanıklık ettiği, %52,1'inin aile içinde, %48,2'sinin de aile dışında şiddete maruz kaldığı görülmüştür. Sorulara verilen yanıtların frekans ve yüzde sonuçlarına **Tablo 3**'de yer verilmiştir.

Katılımcıların ŞYTÖ genel puanları Mann-Whitney U testi ile cinsiyete göre değerlendirildiğinde elde edilen sonuçlar; kadınların ŞYTÖ genel

TABLO 1: Araştırmada kullanılan ölçeklerin ve alt boyutlarının normallik sınaması için hesaplanan betimsel değerlere ait sonuçlar.

Ölçekler ve alt boyutları	Ortalama	SS	Ranj	Çarpıklık	Basıklık	Minimum puan	Maksimum puan
Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği Genel	216,60	26,17499	156,00	-1,467	2,541	94,0	250,0
Şiddetin türleri	62,06	7,74976	52,00	-1,836	6,193	18,0	70,0
Şiddeti olağanlaştırma	54,80	10,96368	52,00	-2,184	5,134	13,0	65,0
Kadına yönelik şiddet	45,23	9,72302	44,00	-1,686	3,053	11,0	55,0
Şiddeti onaylamama	31,80	3,956184	25,00	-2,434	8,780	10,0	35,0
Şiddetin farklı boyutları	31,16	4,61905	28,00	-2,264	7,273	7,0	35,0
Kısaltılmış Karanlık Üçlü Ölçeği Genel	72,60	14,04605	74,00	0,405	0,155	41,0	115,0
Makyavelizm	26,21	6,74736	36,00	-0,339	0,399	9,00	45,00
Narsisizm	25,37	5,05633	33,00	0,180	0,277	11,0	44,00
Psikopati	21,02	7,98853	36,00	0,971	0,352	9,00	45,00

SS: Standart sapma

TABLO 2: Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin frekans dağılımları ve yüzdeler.

		n	%
Cinsiyet	Kadın	169	49,7
	Erkek	171	50,3
Yaş	18-30 yaş	231	67,9
	31 ve üzeri	109	32,1
Medeni durum	Bekâr	267	78,5
	Evli	73	21,5
Eğitim durumu	Lise ve altı	76	22,4
	Ön lisans	46	13,5
	Lisans	156	45,9
	Lisansüstü	62	18,2
Gelir durumu	0-3.000 TL	111	32,6
	3.001-5.000 TL	55	16,2
	5.001-10.000 TL	93	27,4
	10.001 TL ve üzeri	81	23,8
Hangi ilde yaşıyorsunuz	İstanbul	252	73,7
	Diğer	90	26,3
Babanızın çocuk yetiştirme tutumunu	Otoriter (katı, baskıcı, aşırı kuralcı ve aşırı disiplinli)	80	23,5
	Tutsuz (örneğin bir davranışı bazen onaylarken bazen ceza)	41	12,1
	Aşırı koruyucu (aşırı ilgi ve alaka gösteren)	35	10,3
	İhmalkâr (ilgisiz, vurdumduymaz)	54	15,9
	Demokratik (yol gösteren ama alacağı kararlar konusunda onu serbest bırakan)	130	38,2
Annenizin çocuk yetiştirme tutumunu	Otoriter (katı, baskıcı, aşırı kuralcı ve aşırı disiplinli)	52	15,3
	Tutsuz (örneğin bir davranışı bazen onaylarken bazen ceza)	48	14,1
	Aşırı koruyucu (aşırı ilgi ve alaka gösteren)	96	28,2
	İhmalkâr (ilgisiz, vurdumduymaz)	17	5,0
	Demokratik (yol gösteren ama alacağı kararlar konusunda onu serbest bırakan)	127	37,4
Çalışıyor musunuz?	Evet	201	59,1
	Hayır	139	40,9
Toplam		340	

puanlarının erkeklere göre daha yüksek olduğunu, kadınların şiddetin onaylanmaması ve kabul edilme-
mesi yönündeki olumlu tutumlarına ilişkin bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermektedir (Tablo 4).

Tablo 5'te görüldüğü gibi yapılan t-testi analiz sonuçları araştırmaya katılan erişkinlerin Kısaltılmış Karanlık Üçlü genel ölçek puanı (KKÜÖ) ve psikopati alt ölçek puanı katılımcıların cinsiyetlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermektedir (t: -3,491 serbestlik derecesi: 338 p: 0,001). Bu sonuca göre; erkeklerin psikopati alt ölçeği puanları kadınlara göre daha yüksek olması, erkeklerin psikopati ile ilişkili davranışları sergileme eğiliminin kadınlara göre daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Katılımcıların ŞYTÖ toplam puan ortalamaları öğrenim durumlarına göre Kruskal-Wallis testi ile değerlendirildiğinde; ölçek toplam puanı ile Şiddetin Farklı Boyutları, Kadına Yönelik Şiddet, Şiddetin Türleri alt ölçeklerinde gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu, farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan ikili karşılaştırma sonuçlarına göre de lisans öğrenime sahip katılımcıların ŞYTÖ toplam puan ortalamaları, Kadına Yönelik Şiddet ve Şiddetin Farklı Boyutları alt ölçek puan ortalamalarının lise ve daha düşük öğrenim düzeyinde sahip katılımcılara göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu, lisans öğrenimine sahip katılımcıların şiddeti onaylamama ve şiddeti kabul etmeme tutumlarının lise ve daha düşük öğrenime sahip katılımcılara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiş-

TABLO 3: Katılımcıların şiddet davranışına ilişkin özelliklerinin frekans dağılımları ve yüzdeler.

		n	%
Hayatınızın herhangi bir döneminde hiç suç işlediniz mi?	Evet	34	10,0
	Hayır	306	90,0
Aile içinde şiddete tanıklık ettiniz mi?	Evet	135	39,5
	Hayır	207	60,5
Aile içinde herhangi bir şiddete maruz kaldınız mı?	Evet	177	52,1
	Hayır	163	47,9
Aile dışında herhangi bir şiddete maruz kaldınız mı?	Evet	164	48,2
	Hayır	175	51,5
*Aile içinde herhangi bir şiddete maruz kaldınız mı?	Şiddete maruz kalmadım	163	34,9
	Fiziksel şiddet	103	22,1
	Psikolojik/duygusal şiddet	124	26,6
	Cinsel şiddet	4	0,9
	Ekonomik şiddet	18	3,9
	İhmal	5	11,8
*Aile dışında herhangi bir şiddete maruz kaldınız mı?	Şiddete maruz kalmadım	175	39,2
	Fiziksel şiddet	68	15,2
	Psikolojik/duygusal şiddet	128	28,7
	Cinsel şiddet	33	7,4
	Ekonomik şiddet	11	2,5
	İhmal	31	7,0
Toplam			

*Çoklu yanıt olduğu için n sayısı örneklem hacmini geçmektedir.

TABLO 4: Cinsiyet değişkenine göre ŞYTÖ toplam puan ortalamalarının karşılaştırılması.

ŞYTÖ*	Cinsiyet	n	OS	z	p değeri
Toplam	Kadın	169	209,99	-7,367	0,000*
	Erkek	171	131,47		
Şiddetin türleri	Kadın	169	203,80	-6,228	0,000*
	Erkek	171	137,59		
Şiddeti olağanlaştırma	Kadın	169	197,46	-5,037	0,000*
	Erkek	171	143,86		
Kadına yönelik şiddet	Kadın	169	208,25	-7,050	0,000*
	Erkek	171	133,20		
Şiddeti onaylamama	Kadın	169	184,78	-2,708	0,007*
	Erkek	171	156,38		
Şiddetin farklı boyutları	Kadın	169	192,64	-4,184	0,000*
	Erkek	171	148,62		

*p<0,05; ŞYTÖ: Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği.

TABLO 5: Cinsiyet değişkenine göre KKÜÖ toplam puan ortalamalarının karşılaştırılması.

KKÜÖ	Cinsiyet	\bar{X}	SS
Makyavelizm	Kadın	25,62	5,77544
	Erkek	26,78	7,55957
t: -1,592 sd: 338 p=0,112			
Narsisizm	Kadın	24,85	5,06270
	Erkek	25,88	5,01155
t: -1,898 sd: 338 p=0,059			
Psikopati	Kadın	19,53	7,75830
	Erkek	22,50	7,95899
t: -3,491 sd: 338 p=0,001			
KKÜÖ toplam	Kadın	69,99	13,16358
	Erkek	75,17	14,44952
t: -3,451 sd: 33 p=0,001			

KKÜÖ: Kısaltılmış Karanlık Üçlü Ölçeği; SS: Standart sapma; sd: Serbestlik derecesi.

tir (p<0,005). Lisansüstü eğitime sahip katılımcıların ŞYTÖ toplam puan ortalamaları, Kadına Yönelik Şiddet, Şiddetin Türleri ve Şiddetin Farklı Boyutları alt ölçek puan ortalamalarının ön lisans, lise ve daha düşük öğrenim düzeyinde sahip katılımcılara göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu,

lisansüstü öğrenime sahip katılımcıların şiddeti onaylamama ve şiddeti kabul etmeme tutumlarının ön lisans ve daha düşük öğrenime sahip katılımcılara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (p<0,005) tespit edilmiştir. Katılımcıların KKÜÖ toplam puan ortalamalarının öğrenim durumlarına göre yapılan karşılaş-

TABLO 6: ŞYTÖ ve KKÜÖ arasındaki korelasyon analizi.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. ŞYTÖ	1									
2. Şiddetin türleri	0,679**	1								
3. Şiddeti olağanlaştırma	0,789**	0,375**	1							
4. Kadına yönelik şiddet	0,781**	0,315**	0,635**	1						
5. Şiddeti onaylamama	0,592**	0,378**	0,461**	0,291**	1					
6. Şiddetin farklı boyutları	0,597**	0,647**	0,317**	0,324**	0,321**	1				
7. Makyavelizm	-0,087	-0,190**	-0,078	-0,015	-0,058	-0,056	1			
8. Narsisizm	-0,098	-0,181**	-0,069	-0,035	-0,058	-0,076	0,282**	1		
9. Psikopati	-0,373**	-0,263**	-0,342**	-0,296**	-0,192**	-0,194**	0,121*	0,322**	1	
10.KKÜ_Top	-0,251**	-0,308**	-0,193**	-0,164**	-0,132*	-0,179**	0,616**	0,689**	0,731**	1

*p<0,05; **p<0,01; ŞYTÖ: Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği; KKÜÖ: Kısaltılmış Karanlık Üçlü Ölçeği.

tırmasında gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür (p>0,05).

Katılımcıların gelir durumuna, çalışma durumuna, anne ve baba çocuk yetiştirme tutumlarına göre yapılan karşılaştırmalarda her iki ölçek için gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır (p>0,05). Katılımcıların ŞYTÖ genel ölçek ve alt ölçek toplam puanı ortalamaları ve KKÜÖ toplam puan ortalamaları ile aile içinde veya aile dışında şiddetin herhangi bir türüne maruz kalıp kalmama durumları arasında da istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir (p>0,05).

KKÜÖ ile ŞYTÖ arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla Spearman korelasyon analizi uygulanmıştır. Tablo 6'daki korelasyon analizi sonuçlarına göre; KKÜÖ toplam puanı ile ŞYTÖ toplam puanı arasında (r=-0,251; p<0,01) zayıf düzeyde, negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

KKÜÖ Makyavelizm ile ŞYTÖ Şiddetin Türleri alt ölçeği arasında (r=-0,190; p<0,01) zayıf düzeyde, negatif yönde anlamlı; KKÜÖ Narsisizm ile ŞYTÖ Şiddetin Türleri alt ölçeği arasında (r=-0,181; p<0,01) zayıf düzeyde, negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. KKÜÖ Psikopati ile ŞYTÖ toplam puanı arasında (r=-0,373; p<0,05) ve KKÜÖ Psikopati ile ŞYTÖ Şiddeti Olağanlaştırma alt ölçeği arasında (r=-0,342; p<0,01) orta düzeyde, negatif yönde anlamlı; KKÜÖ Psikopati ile ŞYTÖ Kadına Yönelik Şiddet alt ölçeği (r=-0,296; p<0,01), Şiddetin Türleri alt ölçeği (r=-0,263; p<0,01) ve Şiddeti Onaylamama alt

ölçeği (r=-0,192; p<0,01) arasında ise zayıf düzeyde, negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

TARTIŞMA

Bu çalışmanın amacı, karanlık üçlü kişilik özelliklerinin şiddete yönelik tutumlara etkisini tespit etmek olup bu doğrultuda cinsiyet açısından yapılan karşılaştırma sonuçlarına göre kadınların ŞYTÖ genel puanlarının erkeklere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç kadınların erkeklere kıyasla şiddeti desteklemediğini ortaya koymaktadır. Aksu ve Varol'un araştırmasına göre erkeklerin şiddete yönelik tutumlarının kadınlara oranla daha yüksek olduğu yani erkeklerin şiddeti onaylama eğiliminin kadınlara göre daha yüksek olduğu belirtilmiştir.²⁷ Ayrıca Lotfi ve ark.nın yaptığı çalışmada, cinsiyet değişkeni bağlamında kadın katılımcıların erkek katılımcılara kıyasla flört şiddetine ilişkin daha olumsuz bir tutuma sahip olduklarını yani flört şiddeti davranışını desteklemediklerini ortaya koymaktadır.²⁸ Bu bağlamda bizim araştırmamız da alanyazınla paralellik göstermekte olup, erkeklerin şiddeti onaylama eğiliminin daha yüksek olmasının, toplumsal olarak ataerkil bir yapıya sahip olmanın göstergesi olduğu düşünülebilir. Ek olarak; toplumun kişilere yüklediği cinsiyet rollerinin de şiddete yönelik tutumlar açısından bireysel farklılıklar oluşturabileceği göz önünde bulundurulabilir.

Araştırmamızın sonuçlarına göre KKÜÖ toplam puanları ile alt ölçeklerinden psikopati puanları

katılımcıların cinsiyetlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermekte olup erkeklerin psikopati alt ölçeği puanları ve karanlık üçlü kişilik özellikleri toplam puanları, kadınlara göre daha yüksek olarak bulunmuştur. Luo ve ark.nın yaptığı çalışmada da erkeklerin kadınlara nazaran karanlık özellikler gösterme olasılığının daha yüksek olduğunu, Temelli ve ark. ise psikopatının erkeklerde kadınlara oranla daha yaygın olarak görüldüğünü belirtmişlerdir.^{29,30}

Okumuşoğlu, karanlık üçlü kişilik özelliklerine sahip olmakla “mobbing” uygulamanın birbiriyle ilişkili olduğunu vurgulamıştır.³¹ Clemente ve Espinosa tarafından yapılan çalışmada ise karanlık kişilik özelliklerine sahip bireylerin şiddete meyilli oldukları ve bu şiddet eğilimini özellikle duygusal ilişki içerisindeki kişilere yansıttıkları belirtilmektedir.³² Bizim çalışmamızda da KKÜÖ Narsisizm ve Psikopati alt ölçekleri ile ŞYTÖ genel puanı arasında; KKÜÖ Makyavelizm, Narsisizm ve Psikopati alt ölçekleri ile ŞYTÖ Şiddetin Türleri alt ölçeği arasında; KKÜÖ Psikopati ile ŞYTÖ Şiddeti Olağanlaştırma alt ölçeği arasında; KKÜÖ Psikopati ile ŞYTÖ Kadına Yönelik Şiddet alt ölçeği arasında; KKÜÖ Psikopati ile ŞYTÖ Şiddeti Onaylamama alt ölçeği arasında ve KKÜÖ Psikopati ile ŞYTÖ Şiddetin Farklı Boyutları alt ölçeği arasında negatif yönlü ve zayıf düzeyde anlamlı ilişki bulunmuştur. Bu sonuçlar, karanlık üçlü kişilik özelliklerin eğilimi arttıkça şiddeti onaylamama ve kabul etmeme açısından olumlu tutumların azaldığını göstermektedir. Bu bağlamda tutumların davranışa dönüşme noktasında öncül olduğu ve karanlık üçlü özelliklerin saldırganlıkla ilişkili olduğu düşünüldüğünde araştırmamızın sonuçlarının alanyazınla paralellik gösterdiği görülmektedir. Dolayısıyla empati yoksunluğu, dürtüsellik, bencillik, çıkar odaklı olma, manipülasyona başvurma gibi davranışlarla ilişkili karanlık üçlü özelliklere sahip olan bireylerin şiddeti destekleme eğiliminin de yüksek olması ve beraberinde saldırganlık ve şiddet davranışını göstermesi muhtemel bir durum olmaktadır.

KKÜÖ Makyavelizm ile ŞYTÖ Şiddeti Olağanlaştırma ve Kadına Yönelik Şiddet alt ölçeği arasında ($r=0,177$; $p<0,01$) pozitif yönlü ve zayıf düzeyde anlamlı ilişki bulunmuş olup bu sonuçlar,

makyavelist özelliklerin eğilimi arttıkça Şiddeti Olağanlaştırma ve Kadına Yönelik Şiddet açısından şiddeti onaylamama ve kabul etmemeye dair olumlu tutumların da arttığını göstermektedir. Bu noktada etik değerleri önemsemeyen, başarıya ulaşmak için manipülasyona başvurma gerekliliğine inanan, düşük duygusal farkındalığa sahip, kabul görmüş etik normlara ilgisiz, toplumsal öğretilere zayıf bağlılık ve benzeri yönelimler göstermekte olan makyavelistlerin şiddeti normalleştirme yani “her yol mübahtır” anlayışıyla hareket etmesi ve kadına yönelik şiddete bakış açısından kabul edilemez görüşüne sahip olmalarının nedenlerini örneklememizin eğitim durumunun görece daha yüksek oluşu ve toplumsal cinsiyet rolleri ile açıklamak mümkün olabilir.^{8,33} Ya da makyavelist bireylerin daha stratejik ve planlı hareket ederek psikopat ve narsisist bireylerden farklılık göstermeleri, hedefe ulaşmayı sağlayan stratejik manipülasyonu sürdürmelerini engelleyebilecek bir özellik olan dürtüsellik, psikopat ve narsisist bireylere göre daha az düzeyde bulunduğu düşünüldüğünde ilgili araştırma sorularını katılımcıların bu bağlamda cevaplamış olmaları da düşünülebilir.³⁰

Araştırmamızın sonuçlarına göre eğitim seviyesi karanlık üçlü kişilik özellikleri açısından belirleyici bir unsur olmamakta ancak şiddete yönelik tutum açısından bakıldığında eğitim seviyesinin yükselmesi ile şiddetin onaylanmama eğiliminin de arttığı görülmüştür. Literatürde eğitim düzeyinin yükselmesiyle şiddeti onaylamama ve kabul etmemenin arttığını gösteren çalışmalar mevcuttur.^{34,35} Araştırmamız ilgili çalışmalarla paralellik göstermekte olsa da gönüllülük esasına dayalı olduğundan ulaşılan ve araştırmamıza katılmayı kabul eden katılımcıların eğitim seviyesinin ağırlıklı olarak lisans ve lisansüstü düzeyinde olduğu düşünüldüğünde genelleme yapmayı zorlaştırmaktadır.

Araştırmamızın sonuçlarına göre katılımcıların gelir durumuna, çalışma durumuna, anne ve baba çocuk yetiştirme tutumlarına, aile içinde veya aile dışında şiddetin herhangi bir türüne maruz kalıp kalmama durumları ile şiddete yönelik tutum ve karanlık üçlü kişilik özellikleri arasında yapılan karşılaştırmalarda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Bu sonuç araştırmanın verilerininin

uygun örnekleme yoluyla elde edildiği göz önüne alındığında genelleme yapılması açısından sınırlılık oluşturmaktadır.

SONUÇ

Araştırmamızın sonuçları şiddeti onaylamama ve kabul etmeme açısından kadınların erkeklere nazaran daha olumlu tutumlarının olduğunu, erkeklerin psikopati alt ölçeği puanlarının, kadınlara göre daha yüksek olduğunu ve karanlık üçlü kişilik özelliklerin eğilimi arttıkça şiddeti onaylamama ve kabul etmeme açısından olumlu tutumların azaldığını göstermektedir. Bu noktada şiddeti önleyebilmek için öncelikle norm ve tutum değişikliklerini hedefleyen müdahale planlarına ihtiyaç olduğu söylenebilir.

Araştırmamızın kesitsel bir çalışma olması, uygun örnekleme yöntemi ve çevrim içi yollarla verilerin toplanması ve öz bildirim dayalı ölçüklerin kullanılması sınırlılıklar arasında sayılabilir. Bu noktada daha kapsamlı bilgi edinilebilmesi açısından hem sosyodemografik değişkenler bağlamında hem de karanlık üçlü kişilik ve şiddete yönelik tutum doğrultusunda farklı örneklem gruplarıyla nicel ve nitel araştırmalar yürütülebilir. Ayrıca bu araştırma yalnızca ilgili değişkenler kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Gelecekte bu konu hakkında yapılması planlanan çalışmalar karanlık üçlü kişilik özellikleri eğilimini artıran değişkenleri anlamaya yönelik gerçekleştirilebilir.

Sınırlılıkların yanı sıra araştırmamızın literatüre katkı sağlayabilecek güçlü yanları olduğunu da söylemek mümkündür. Şiddete yönelik tutumun şiddet davranışının nedenlerinden birisi olarak görülmesi, karanlık üçlü kişilik özelliklerinin de şiddete yönelik

tutulmaya etki etmesi açısından bu araştırmanın sonuçlarının literatüre katkı sağlayacak olması güçlü yanlarındanır.

Klinik boyutta değerlendirilmeyen karanlık üçlü kişilik özelliklerine sahip bireylerin de şiddet içeren tutum ve davranışlar sergilemelerinden dolayı bu anlamda klinik popülasyon dışında daha kapsamlı çalışmaların yapılmasının yararlı olabileceği düşünülmektedir. Aynı zamanda farklı kültürlerde ve daha geniş gruplarla çalışmak alanyazına daha geniş perspektifler sağlayacaktır.

Finansal Kaynak

Bu çalışma sırasında, yapılan araştırma konusu ile ilgili doğrudan bağlantısı bulunan herhangi bir ilaç firmasından, tıbbi alet, gereç ve malzeme sağlayan ve/veya üreten bir firma veya herhangi bir ticari firmadan, çalışmanın değerlendirme sürecinde, çalışma ile ilgili verilecek kararı olumsuz etkileyebilecek maddi ve/veya manevi herhangi bir destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması

Bu çalışma ile ilgili olarak yazarların ve/veya aile bireylerinin çıkar çatışması potansiyeli olabilecek bilimsel ve tıbbi komite üyeliği veya üyeleri ile ilişkisi, danışmanlık, bilirkişilik, herhangi bir firmada çalışma durumu, hissedarlık ve benzer durumları yoktur.

Yazar Katkıları

Fikir/Kavram: Gülçin Şenyuva, Burcu Türk, Nurcan Hamzaoğlu; **Tasarım:** Burcu Türk, Nurcan Hamzaoğlu, Gülçin Şenyuva; **Denetleme/Danışmanlık:** Burcu Türk; **Veri Toplama ve/veya İşleme:** Burcu Türk, Nurcan Hamzaoğlu, Gülçin Şenyuva; **Analiz ve/veya Yorum:** Nurcan Hamzaoğlu, Burcu Türk; **Kaynak Taraması:** Burcu Türk, Nurcan Hamzaoğlu, Gülçin Şenyuva; **Makalenin Yazımı:** Burcu Türk, Nurcan Hamzaoğlu, Gülçin Şenyuva; **Eleştirel İnceleme:** Burcu Türk, Nurcan Hamzaoğlu.

KAYNAKLAR

- Paulhus DL, Williams KM. The dark triad of personality: narcissism, machiavellianism and psychopathy. *Journal of Research in Personality*. 2002;36(6):556-63. [Crossref]
- Hare RD. *Without Conscience: The Disturbing World of the Psychopaths Among us*. 1st ed. New York: Guilford Press; 1993.
- Kennealy PJ, Skeem JL, Walters GD, Camp J. Do core interpersonal and affective traits of PCL-R psychopathy interact with antisocial behavior and disinhibition to predict violence? *Psychol Assess*. 2010;22(3):569-80. [Crossref] [PubMed]
- Giammarco EA, Vernon PA. Vengeance and the dark triad: the role of empathy and perspective taking in trait forgiveness. *Personality and Individual Differences*. 2014;67:23-9. [Crossref]
- Jonason PK, Lyons M, Baughman HM, Vernon PA. What a tangled web we weave: the Dark Triad traits and deception. *Personality and Individual Differences*. 2014;70:117-9. [Crossref]
- Furnham A, Richards S, Rangel L, Jones DN. Measuring malevolence: quantitative issues surrounding the Dark Triad of personality. *Personality and Individual Differences*. 2014;67(14):114-21. [Crossref]
- Jones DN, Paulhus DL. Introducing the Short Dark Triad (SD3): a brief measure of dark personality traits. *Assessment*. 2014;21(1):28-41. [Crossref] [PubMed]
- Saltoğlu S, Irak DU. Kişiliğin karanlık üçlüsü: narsisizm, makyavelizm ve psikopati [Dark triad personality: narcissism, machiavellianism, and psychopathy]. *Türk Psikoloji Yazıları*. 2020;23(45):42-62. [Crossref]
- Jonason PK, Li NP, Webster GD, Schmitt DP. The dark triad: facilitating a short-term mating strategy in men. *European Journal of Personality*. 2009;23(1):5-18. [Crossref]
- Vonk J, Zeigler-Hill V, Ewing D, Mercer S, Noser AE. Mindreading in the dark: dark personality features and theory of mind. *Personality and Individual Differences*. 2015;87:50-4. [Crossref]
- Jonason PK, Tost J. I just cannot control myself: The Dark Triad and self-control. *Personality and Individual Differences*. 2010;49(6):611-5. [Crossref]
- Jonason PK, Lyons M, Bethell EJ, Ross R. Different routes to limited empathy in the sexes: examining the links between the Dark Triad and empathy. *Personality and Individual Differences*. 2013;54(5):572-6. [Crossref]
- Arkonaç SA. *Sosyal Psikoloji. Değiştirilmiş ve Genişletilmiş 2. Baskı*. İstanbul: Alfa Yayınları; 2001.
- Oppenheim AN. *Questionnaire Design, Interviewing and Attitude Measurement*. 1st ed. London: Pinter Publishers; 1992.
- Jones DN, Paulhus DL. Different provocations trigger aggression in narcissists and psychopaths. *Social Psychological and Personality Science*. 2010;1(1):12-8. [Crossref]
- Aydın M. Genç yetişkinlerde mutluluğa genel bir bakış [An overview of the happiness in the young adults]. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 2019;7:47-64. [Crossref]
- Somer E, Braunstein A. Are children exposed to interparental violence being psychologically maltreated? *Aggression and Violent Behavior*. 1999;4(4):449-56. [Crossref]
- World Health Organization. *Understanding and addressing violence against women. Intimate Partner violence*. 2012 Cited: May 11, 2021. Available from: [Link]
- Vernberg EM, Jacobs AK, Hershberger SL. Peer victimization and attitudes about violence during early adolescence. *J Clin Child Psychol*. 1999;28(3):386-95. [Crossref] [PubMed]
- Gellman RA, Waack-Delucia JL. Predicting school violence: a comparison of violent and nonviolent male students on attitudes toward violence, exposure level to violence, and PTSD Symptomatology. *Psychology in the Schools*. 2006;43(5):591-8. [Crossref]
- Smith ER, Mackie DM. *Social Psychology*. 4th ed. New York: Worth Publishers; 1995.
- Adıbelli D, Saçan S, Türkoğlu N. Üniversite Öğrencilerinde Şiddete Yönelik Tutum Ölçeğinin geliştirilmesi [Development of the Attitude Scale toward the Violence among university students]. *Anatolian Journal of Psychiatry*. 2018;19(2):202-9. [Link]
- McDonald MM, Donnellan MB, Navarrete CD. A life history approach to understanding the dark triad. *Personality And Individual Differences*. 2012;52(5):601-5. [Crossref]
- Hare RD. *Psychopathy: a clinical construct whose time has come*. *Criminal Justice and Behavior*. 1996;23(1):25-54. [Crossref]
- Büyükköztürk Ş, Çakmak-Kılıç E, Akgün ÖE, Karadeniz Ş, Demirel F. *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. 18. Baskı. Ankara: Pegem Akademi; 2014.
- Ağralı-Ermiş S, Şahin MY, Demirus B. The adaptation of Short Dark Triad (SD3) Inventory to the Turkish sample: The study of validity and reliability. *Journal of Research in Education and Society*. 2018;5(2):138-56. [Link]
- Aksu HS, Varol F. Ergen ve erken yetişkinlik dönemindeki bireylerde şiddet algısının rekreasyonel fiziksel aktivite, zararlı alışkanlıklar ve demografik değişkenlere göre incelenmesi [Investigation of violence perception in adolescents and early adults according to recreational physical activity, harmful habits and demographic variables]. *GSI Journals Serie A: Advancements in Tourism Recreation and Sports Sciences*. 2022;5(2):269-81. [Crossref]
- Lotfi S, Özkan AO, Babacan M, Akduman Ö. Sosyal hizmet öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algılarının ve flört şiddeti tutumlarının çeşitli değişkenler bağlamında incelenmesi [An investigation of social work students' perceptions of gender and dating violence attitudes in the context of various variables]. *Toplum ve Sosyal Hizmet*. 2022;33(2):463-82. [Crossref]
- Luo YL, Kovas Y, Wang L, Stalikas A, Kyriazos TA, Giannou FM, et al. Sex differences in the Dark Triad are sensitive to socioeconomic conditions: the adaptive value of narcissism in the UK, Greece, and China. *Current Psychology*. 2022;1-13. [Crossref]
- Temelli E, Kaya S, Kazgan MH, Yılmaz NA, Ayar E, Yükseloğlu EH. *Karanlık üçlü kişilik özelliklerinde genetiğin rolü* [The role of genetics in dark triad personality traits]. *Adli Tıp Bülteni*. 2021;26(3):197-204. [Crossref]
- Okumuşoğlu S. *Mobbing ve karanlık üçlü kişilik özellikleri* [Mobbing and dark triad personality traits]. *Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 2021;8(31):1-10. [Crossref]
- Clemente M, Espinosa P. *Revenge in couple relationships and their relation to the dark triad*. *Int J Environ Res Public Health*. 2021;18(14):7653. [Crossref] [PubMed] [PMC]
- Sungur S. *Siyasal bilgiler öğrencilerinin makyavelist eğilimlerini belirlemeye yönelik bir araştırma* [A study aimed at determining the machiavellianist tendencies of the students of political sciences]. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 2017;16(63):1361-70. [Crossref]
- Öztürk M, Tire O. *Sosyodemografik değişkenler ve namus adına kadına uygulanan şiddete yönelik tutum: üniversite gençliği üzerine bir araştırma* [Sociodemographic variables and attitudes towards violence against women in the name of honor: a research on university youth]. *Turkish Studies-Social Sciences*. 2019;14(6):3383-400. [Crossref]
- Sakallı-Uğurlu N, Ulu S. *Evlilikte kadına yönelik şiddete ilişkin tutumlar: çelişik duygulu cinsiyetçilik, yaş, eğitim ve gelir düzeyinin etkileri* [Attitudes towards violence against women in marriage: the effects of ambivalence sexism, age, education and income levels]. *Türk Psikoloji Yazıları*. 2003;17:53-65. [Link]